

Vychováváný jedinec

- cílem výchovně-vzdělávacího procesu je plný a mnohostranný rozvoj osobnosti jedince
- velká pozornost pedagogiky směřována k vychovávanému jedinci (edukantovi) → dítěti, žákovi, i dospělému člověku
- **předpoklady jedince :**
 - fyzické
 - psychické
- **fyzické předpoklady**
 - požadavky týkající se celkové tělesné zdatnosti a zdraví
 - požadavky na citlivost smyslových orgánů
 - zvláštní uplatnění v tělesné výchově nebo výchově estetické
- **psychické předpoklady**
 - schopnosti a nadání pro určitou činnost
 - je potřebné je odlišit od vloh jako vrozených anatomicko-fyziologických zvláštností organismu
 - vlohy jsou základem rozvoje schopností, schopnosti samy jsou pak výsledkem vývoje
 - je nutné v maximální možné míře zajistit odpovídající podmínky pro nejvýznamnější činnosti, ve kterých se schopnosti mohou utvářet a rozvíjet
 - schopnosti chápeme jako podmínku rychlého a úspěšného osvojování vědomostí, dovedností a návyků
 - pro rozvoj schopností je zapotřebí, aby si jedinec osvojil vědomosti, dovednosti a návyky získané a vytvořené ve společenskohistorické praxi a tvořivě jich užíval
 - schopnosti jsou předpokladem dalšího úspěšného osvojování vědomostí, dovedností a návyků
 - specifický problém schopností při výchově a vzdělávání dospělých → existují zde velké individuální rozdíly podmíněné zdravotním stavem, životním způsobem i dosavadní pracovní činností
- diagnóza předpokladů a nejvhodnějších metod, způsob optimálního rozvoje předpokladů a posilování či kompenzování slabých předpokladů jinými
- sociální situace → významným činitelem, sociální vazby mohou vzdělávání a výchovu motivovat pozitivně, ale i zasahovat rušivě
 - jeden z významných činitelů podporujících rozvoj různých forem výchovně-vzdělávací činnosti je vytvoření pozitivní pedagogické atmosféry
- dosavadní vzdělanostní úroveň → příznivá za předpokladu, že dosavadní vědomosti, dovednosti, návyky i postoje, zájmy a potřeby jsou na úrovni žádoucí z hlediska další výchovně-vzdělávací činnosti
 - výchova má v sobě vždy mnoho prvků převýchovy
- **co v pedagogickém procesu u jedince rozvíjíme**
 - výsledkem výchovně-vzdělávacího procesu je vždy komplexní rozvoj jedince
- **postavení jedince v pedagogickém procesu**
 - tradiční model výchovy → pedagog jako jediný aktivní subjekt pedagogického procesu a žák jako pouhý receptivní objekt přijímající informace
 - moderní pedagogické myšlení → v čele umístěna aktivita vychovávané osobnosti
- autoritativní výchova málo respektuje jedince a sleduje pouze osvojení předem daných vědomostí, pedagog je absolutní autoritou

Seminář k úvodu do pedagogiky a základům pedagogického myšlení

- výchova jako služba jedinci → zabezpečení proměn, které si jedinec sám žádá, úlohou pedagoga je pomoci vychovávanému jedinci
- současná pedagogika → usiluje o výchovu na jedné straně respektující autoritu pedagogického pracovníka a na druhé straně umožňující uplatnění aktivity a iniciativy vychovávaného jedince
 - výchova by měla být spoluprací pedagoga s vychovávaným jedincem
- korektní vztah mezi pedagogem a žákem → právní záruka „Úmluva o právech dítěte“

- výchovné předpoklady

- v centru výchovných předpokladů je vychovávaný jedinec, ovlivňují jej :
 - vzdělanostní předpoklady - sociální předpoklady
 - fyzické předpoklady - psychické předpoklady
- výchova

- výchova z hlediska interakce a druhů

	vztah	výchova
pedagog	→ vychovávaný jedinec	autoritativní
pedagog	← vychovávaný jedinec	submisivní (pedocentrická)
pedagog	↔ vychovávaný jedinec	kooperativní (spolupracující)

Literatura : Jůva, V. sen. a jun. Úvod do pedagogiky. Brno: Paido, 1999.

Jůva, V. et al. Základy pedagogiky (pro doplňující pedagogické studium). Brno: Paido, 2001.

Pařízek, V. Obecná pedagogika. Praha, SPN, 1991.

Průcha, J. Moderní pedagogika. Praha: Portál, 1997.

Průcha, J., Walterová, E., Mareš, J. Pedagogický slovník. 3. rozšířené vydání. Praha: Portál, 2001.